

Helse-og omsorgsdepartementet

Sendt kun pr. e-post:
postmottak@hod.dep.no

Deres ref.:

Vår ref.: 17/5741

Dato: 14.11.2017

Legeforeningens høringssvar: Forslag til endringer i tobakksskadeloven - ulovlig handel med tobakksvarer

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets forslag om nødvendige lovendringer for gjennomføring av protokollen mot ulovlig handel med tobakksvarer og direktiv 2014/40/EU art. 15 og 16 om sporingssystem og sikkerhetsmerking. Innspill er innhentet fra relevante organisasjonsledd i Legeforeningen.

Legeforeningen vil først gi noen generelle kommentarer og deretter kommentere de ulike forslagene.

Generelle innspill

Legeforeningen ønsker å redusere tilgjengeligheten av tobakk slik at valget om en sunn livsstil blir lettere. Legeforeningen har som mål at Norge skal bli et tobakksfritt samfunn og anser det å forebygge tobakkrelaterte helseskader som en viktig samfunnsoppgave. Røyking er den enkeltfaktoren som har størst betydning for folkehelsen og den livsstilsfaktoren hvor de sosiale forskjellene er tydeligst. Legeforeningen støtter tiltak som ytterligere vil kunne redusere bruken av tobakk. Legeforeningen har lenge etterlyst en mer ambisiøs tobakkspolitikk og mener sterkere virkemidler må til om vi skal nå målet om et tobakksfritt samfunn.

Legeforeningen håper at myndighetene ser sitt ansvar i å bedre folkehelsen gjennom ytterligere å redusere tilgjengeligheten av tobakksvarer fremover. Vi vil i den forbindelse gjenta vårt vedtak om at salg av tobakksprodukter bør forbys til alle født etter år 2000. Konsekvensen av dette ville vært at barn og unge aldri ble introdusert for tobakksprodukter og de helseskadene de medfører. Dette ville hindret at dagens barn og unge blir neste generasjon av voksne som er avhengige av tobakk. Forslaget vil også bidra til å nå den langsiktige visjonen om et tobakksfritt samfunn. Vi viser for øvrig til vårt høringssvar til forslag om endringer i tobakksskadeloven fra september 2016.

Bevillingsordning

Import og eksport

Legeforeningen støtter at det opprettes en bevillingsordning i tråd med føringene i protokollen art. 6.1. En bevillingsordning vil gi ansvarlige myndigheter bedre kontroll over

tobakksmarkedet og aktørene i det. Vi er enig i at sammen med den vedtatte registreringsordningen for detaljister og grossister for tobakkssalg vil dette bidra til bedre kontroll med omsetningskjeden i Norge. Vi støtter de foreslåtte bestemmelsene om bevillingsplikt, bevillingsmyndighet, saksbehandlingsregler, tilsyn mm. Når det gjelder bevillingssøknad mener vi at det bør vurderes å kreve en uttalelse fra toll- og avgifts- og skattemyndigheter i tillegg til politiattest ved søknad om bevilling til import.

Legeforeningen er enig i at en bevillingsordning for importleddet og en registreringsordning for grossist- og detaljistleddet, vil bidra til at myndighetene får langt bedre kontroll med tobakksmarkedet enn tidligere. Legeforeningen mener at det bør innføres bevillingsordning i alle ledd i tobakksomsetningen. Dersom dette ikke gjøres i første omgang er det viktig at implementeringen av ordningen følges nøye, og at det foretas en løpende vurdering av om øvrige aktører i omsetningskjeden, herunder agenter, lagerholdere, distributører mv. bør omfattes av en registrerings- eller bevillingsordning.

Produksjon av tobakksvarer

Departementet viser til at det må tas stilling til om Norge skal forby produksjon av tobakksvarer eller om det skal innføres en bevillingsordning for ev. oppstart av slik virksomhet i fremtiden.

Slik situasjonen er i dag ville en bevillingsordning for produksjon få svært begrenset betydning. Departementet har de siste årene fått noen få henvendelser fra virksomheter som ønsker å starte snusproduksjon i mindre skala, og det er mulig at produksjon av nisjeprodukter vil kunne være aktuelt i fremtiden. Det er vanskelig å si noe om hvordan markedet for produksjon av tobakksvarer vil utvikle seg i fremtiden og hvilke økonomiske og administrative konsekvenser en bevillingsordning ville medføre. Antagelig ville ordningen bli relativt kostbar sett i forhold til antallet aktuelle aktører.

Alternativet til bevillingsordning er et forbud mot produksjon.

Departementet ber om høringsinstansenes innspill til hvilken løsning som bør velges for produksjon av tobakksvarer i Norge. Dersom det blir aktuelt med en bevillingsordning, vil de foreslåtte lovbestemmelsene om en bevillingsordning for import og eksport stort sett være dekkende og kunne gjøres gjeldende for en ev. bevillingsordning for produksjon.

Legeforeningen mener at det bør vedtas et forbud mot produksjon av tobakk i Norge. Et forbud vil i enda større grad enn en bevillingsordning synliggjøre og realisere den langsiktige visjonen om et tobakksfritt samfunn.

Kundekontroll

Legeforeningen støtter departementets forslag til regulering av kundekontroll og at den skal gjelde for alle aktørene i omsetningskjeden for tobakksvarer.

Bokførings- og rapporteringsplikt

Legeforeningen mener at det er viktig at alle aktører i omsetningskjeden for tobakksvarer bokfører komplett og nøyaktig oversikt over alle relevante transaksjoner og støtter den foreslåtte reguleringen.

Sporingsystem

Legeforeningens støtter bestemmelsen som forbyr å føre inn i Norge eller selge enkeltpakninger eller større enheter av tobakksvarer som ikke er merket med unike id-

merker, og krav til registrering av alle enkeltpakninger med tobakksvarer og hjemmel om mer utfyllende regulering i forskrift.

Sikkerhetsmerking

Direktivet fastsetter at tobakksvarer skal sikkerhetsmerkes. Sikkerhetsmerket skal forhindre forfalskning av tobakksvarer og sikre innbetaling av offentlige avgifter. Departementet foreslår en lovhjemmel for et slikt krav om sikkerhetsmerking av tobakksvarene.

Legeforeningen støtter departementets forslag.

Med hilsen
Den norske legeforening

Geir Riise
generalsekretær

Lars Duvaland
Avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk